

Ako sa v C++ programuje:

napišete zdrojový program – je to obyčajný textový súbor (alebo viacero textových súborov), takýto program preložíte do strojového kódu – kompiluje pomocou kompilátora, ak počas kompilácie nastala chyba, musíte program opraviť a pokúsiť sa znovu kompilovať, inak vznikne súbor napríklad *.exe, ktorý môžete spustiť,

Príklad: Program, ktorý zatiaľ nič rozumné nerobí:

```
#include <conio.h> // použijeme knižnicu
void main () { // hlavná funkcia
    getch ();
}
```

Napište tento program v prostredí BC, uložte si ho na disk pod menom prvý.cpp skompilujte a spustíte (stlačte F9).

- 1 kompilátor prečíta zdrojový program tak, ako človek (zľava doprava a zhora nahol),
- 2 ak kompilácia dopadla úspešne, na disku vzniknú súbory s názvami prvý.obj a prvý.exe:
- 3 prvý.obj – dočasný súbor,
- 4 prvý.exe – sa dá spustiť.

Vysvetlenie programu:

```
#include <conio.h>           // použijeme knižnicu
```

kompilátoru povieme, že použijeme príkazy z knižnice conio,

knižnica = zbierka funkcií, premenných, objektov ...

slovo #include môžeme použiť viackrát, ak chceme využívať príkazy z viacerých knižníc.

komentár = text, ktorý kompilátor ignoruje, ale človeku pomáha pochopiť program,

komentár začína značkou // a text za touto značkou sa až do konca riadku ignoruje.

```
void main () {
}
```

definovali sme funkciu s názvom main,

funkcia v C++ neznamená vždy to isté ako v matematike. V C++ ... postupnosť príkazov,

```
void main () = hlavička funkcie,
```

zátvorky { } označujú telo funkcie = príkazy, ktoré sa postupne vykonajú,

špeciálne, funkcia s názvom main = hlavná funkcia, po spustení programu sa začnú vykonávať príkazy tejto funkcie:

```
getch ();
```

príkaz, ktorý čaká na stlačenie klávesu na klávesnici (nefunguje pre klávesy Shift, Ctrl a ešte niektoré

```
)
```

Zhrnutie

Vlastné funkcie definujeme podľa takéhoto vzoru:

typ meno(parametre)

```
{
    telo
}
```

Pričom:

typ ... je typ výsledku: int, float, ... alebo void, v prípade funkcie bez návratovej hodnoty

meno ... je meno funkcie

parametre ... je zoznam parametrov, parametre oddeľujeme čiarkami,

telo ... sú príkazy, ktoré tvoria telo funkcie.

Ak funkcia vracia hodnotu, musíme vo funkcii vždy vykonať príkaz:

```
return výraz;
```

Príkaz return vyhodnotí výraz a jeho hodnota sa stane návratovou hodnotou (výsledkom) funkcie. Príkaz return zá

Pri volaní uvádzame v zátvorkách parametre funkcie:

```
meno(hodnota1, hodnota2, ...);
```

Zásady písania programu:

- bez diakritiky
- malé písmená

- bez medzier

Niektoré znaky napíšeme držaním pravého Alt a klávesou:

<	,
>	:
{	B
}	N
\	Q
@	V
#	X
[F
]	G

Komentáre programu_

```
Int a=5; //jednořádkový komentář
```

```
/* a vše, co je za nimi, překladač ignoruje, dokud nenarazí na znaky */
```

Hlavičkové súbory

Jsou to soubory, obvykle s příponou .h, které obsahují předdefinované funkce, objekty atp...

Súbor je textový, a obsahuje rôzne funkcie. Ušetrí sa miesto v našom vlastnom programe a môžeme ich používať a volať z iných programov.

Do programu sa vkladajú v hlavičke

```
#include <soubor.h>
```

Obsah hlavičkového souboru head.h:

```
const float PI 3.14159;           /konštanta PI na 6 des.miest
int objemKoule(int r)             /celociselná funkcia na výpočet objemu s celočíselnou premennou r
{
    return PI*r*r*r;              /výpočet objemu
}
```

Obsah souboru objKoule.cpp

```
#include <head.h>
#include <iostream.h>
cout << objemKoule(10);
```

V souboru objemKoule.cpp už nemusíme deklarovať ani definovať funkciu objemKoule a môžeme ju rovnou používať, pretože bola definovaná v hlavičkovom souboru head.h

Premenné

Premenná je ako krabička, ktorá si počas programu pamätá nejakú hodnotu, a môže sa počas programu meniť.

Premenná je pomenované miesto v pamäti, na ktoré si môžeme uložiť nejakú hodnotu – napríklad vstup od užívateľa, prípadne pomocnej premennej môžeme počítať, koľkokrát sa vykonala nejaká časť programu.

premenná má v C++ tiež vopred určený typ (celé číslo, znak, ...), nemôžeme do premennej uložiť hodnotu iného typu, ako : deklarácii. Premennú deklaruujeme príkazom:

```
typ názov;
```

Tento príkaz však len vyhradí potrebné miesto v pamäti, nevloží doň žiadnu hodnotu. Preto pred použitím premennej jej n priradiť (prípadne načítať) hodnotu:

```
int cislo;
```

```
  cislo = 42;
```

```
char znak;
```

```
cin >> znak;
```

Základné typy premenných:

int – celé číslo

char – znak

string – reťazec (postupnosť znakov)

bool – pravdivostná hodnota (true (1) alebo false (0))

double – desatinné číslo

Typy premenných

typ	čo do nej môžeme dať
string	text
<u>1) celočíselné:</u>	
short int	číslo v rozmedzí –32768 až 32767
unsigned short int	číslo v rozmedzí 0 až 65535
int	číslo v rozmedzí –2147483648 až 2147483647
long int	číslo v rozmedzí –2147483648 až 2147483647
unsigned long int	číslo v rozmedzí 0 až 4294967295
<u>2) reálne (s desatinnou čiarkou):</u>	
float - reálne číslo (má v proměnné schopné uchovávat velká čísla	
double - reálne číslo s d \ s plovoucí desetinnou čárkou	
long double - reálne číslo najväčšie (má veľkosť 80 bite)	

char 256 celočíselných hodnot, reprezentujících znaky v tabulce ASCII

```
char znak=65;
```

```
cout << znak;
```

program vypíše znak A (ten je v ASCII 65)

Vytvorenie premenných:

```
int objem=50, plocha, vyska=7;
```

čiže je možné vytvoriť aj viac naraz, ale v 1 riadku len jeden typ!

pozor na malé a veľké písmená.

Polia premenných

```
int zamestnanci[5];
```

vytvorí pole zamestnanci, ktoré má 5 hodnôt, zamestnanci[0] [1] [2] [3] [4] čiže spolu 5.

```
int zamestnanci[5]={100,102,200};
```

Kde priřadíme proměnným zamestnanci[0] hodnotu 100, zamestnanci[1] hodnotu 102, zamestnanci[2] hodnotu 200 a ostatním zaměstnancům hodnotu 0. Pamatujte si tedy, že pokud chcete vytvořit pole o 5 proměnných napíšete int zamestnanec[5], ale nejvyšší možný zaměstnanec je zamestnanec[4]

Príklady dobrých deklarácií:

```
int CeleCislo;
```

```
int a,b,c,  
    a0, a1, a2,  
    _1234;  
int a,A; // v C a nie je to isté ako A!  
Kor korytnacka; // Kor je typ, ktorý vytvorí korytnačku.
```

Príklady zlých deklarácií:

```
int a,b,a; // opakujú sa mená a,  
int 1234; // meno je číslo,  
int Suma!; // výkričník,  
int void; // void je vyhradené slovo,
```

Zadávanie údajov do programu v C++e

Robí sa príkazom

```
cin >> cena;          program čaká, kým človek nezadá hodnotu, a tú potom priradí premennej cena.
```

= !Program to urobí a pokračuje až po klávese Enter!

! Premenná cena musí byť predtým uvedená aj s jej typom v hlavičke programu v časti var!

Ak chceme zadať viac premenných:

```
cin >> vek >> vyska >> vaha;
```

Písanie výsledkov a textov

Sa robí príkazom:

```
cout << "Je ti " << vek << endl;
```

= program napíše na obrazovku text v úvodzovkách aj s hodnotou premennej vek.

\n nová riadka

\r návrat na začátek riadky

\f nová stránka

\t tabulátor

\b posun doleva (backspace)

\a krátky zvukový signál

\\ 1 zpätné lomítka

\' apostrof

\0 nulový znak

\" uvozovky

```
cout << "Tohle bude na 1. radku.\n" << "Tohle na druhem" << endl << "A tohle na tretim";
```

Príklad 0

Výpočty

```
a=b+c;
```

Používame znamienka +, -, *, / na numerickej klávesnici, číslice a zátvorky ().

% je modulus, čo je zvyšok po delení.

Znamienka sú:

==	Rovná sa	=	Přiřazení hodnoty
!=	Nerovná sa	+=	Přiřazení součtu uložené a nové hodnoty
<	Je menší než	-=	Přiřazení rozdílu uložené a nové hodnoty
>	Je väčší než		<i>Pocet=pocet+3;</i>
<=	Je menší alebo rovná sa		je to iste ako
>=	Je väčší alebo rovná sa		<i>Pocet+=3;</i>

Príklad 1

Funkcia na zistenie sklačenia klávesy

```
keypressed;
```

dáva logickú FALSE dovtedy, kým nestlačíme klávesu (jedno akú). Po stlačení je TRUE.

Musíme v hlavičke zadať knižnicu crt.tpu príkazom uses crt

```
klavesa:=readkey;
```

= program čaká, kým nestlačíme klávesu a do premennej klavesa priradí jej kód, premenná musí byť char
!!!tieto funkcie nereagujú na Ctrl, Alt atd.

Náhodný výber

Sa robí príkazom

```
x = rand()%81;
```

= za x sa dosadí náhodná hodnota od 0 po 80. !!!

!!!pred prvým príkazom random MUSÍME dať príkaz

```
srand90;
```

ktorý zabezpečí náhodnosť pri každom spustení programu!!!

Príklad 2

Myš

Ak chceme v C++e pracovať s myšou, musíme ju spustiť príkazom

```
mysinic;
```

Pozíciu myši na ploche zistia

```
mysx;
```

```
mysy;
```

zistí pozíciu x-ovej a y-ovej súradnice polohy myši

```
{
```

```
  telo
```

```
}
```

Vetvenie programu

spôsobí, že program môže ísť rôznymi cestami, podľa nami zadaných podmienok. Dá sa to urobiť:

1. podmienkou if

```
if (c==4)
{
...
}
```

2. podmienkou if Else

```
if (c==4)
{
...
}
else
{
...
}
```

3. Vyber z viac hodnot:

```
switch(cislo)
{
case 4: cout << "Hezké číslo"; break;
case 3: cout << "Velmi pěkné!"; break;
case 2: cout << "Skvělé!";break;
case 1: cout << "Krásné!";break;
default: cout << "Číslo mimo interval!";
}
```

A program vždy pokračuje ďalším riadkom ďalej.

Spájanie podmienok

Niekedy potrebujeme použiť viac podmienok naraz, alebo opak podmienky:

<code>!(a<=3)</code>	teda <code>a<3</code>
<code>a>=0 && a<=3</code>	a je od 0 po 3
<code>a>3 a=3</code>	a je menšie ALEBO rovné 3

Príklad 3

Príklad 4

Príklad 5

And &&
Or ||
Not !

Opakovanie v C++e

Sa robí niektorým z týchto spôsobov:

1. Príkaz `while (x<3)`

```
{
    ak nie je podmienka splnená už na začiatku, príkaz sa nevykoná ani raz
    príkaz;
}
```

= kým je podmienka pravdivá ($x < 3$), opakuje sa príkaz A. Ak prestane platiť, program pokračuje príkazom B a ďalej

2. Príkaz `do`

```
{
    príkazyA;
    B;
} while (x<3)
```

= je to isté, len podmienka sa zisťuje na konci vetvenia. Príkazy A a B sa opakujú, kým platí podmienka $x < 3$. Ak prestane platiť, ide príkaz C.

3. Príkaz `for (vyraz1;vyraz2;vyraz3)`

```
{
...      writeln(i);
}
```

Inkrement `++` zväčší hodnotu promennej o 1

Dekrement `--` ju zmenši

Môžeme ich použiť pred premennou aj za premennou.

Pred je ak sa má najprv vykonať plus/mínus, za je až po vykonaní príkazu, v ktorom je.

```
#include <conio.h>
#include "kor.cpp"
void main () {
    Kor k;
    int i;
    for (i=1; i<=4; i++) { // nasledujúce príkazy sa 4x zopakujú
        cout << "zapisem" endl;      príkaz i++ znamená to isté ako i=i+1 ... obsah premennej i sa zvýši
        getch (); }
}
```

Príklad 8

Príklad 9

Príklad 10

V C++ je:

logická nepravda reprezentovaná celým číslom = 0,

logická pravda reprezentovaná celým číslom rôznym od 0,

Môžeme porovnávať hodnoty dvoch výrazov pomocou relačných operátorov:

výsledkom porovnania je logická pravda (celé číslo = 1) alebo logická nepravda (číslo = 0),

dva výrazy a, b môžeme porovnať pomocou nasledujúcich relačných operátorov:

matematicky:	zápis v C++:	príklad:	výsledok:
$a = b$	<code>a==b</code>	<code>5==5</code>	1
a je rôzne od b	<code>a!=b</code>	<code>5!=5</code>	0
a menšie alebo rovné b	<code>a<=b</code>	<code>4<=7</code>	0

Môžem používať nasledujúce logické operátory:

matematicky:	v C++:	príklad:	výsledok:
logické NOT a	<code>!a</code>	<code>!0</code>	1
logické a AND b	<code>a && b</code>	<code>1 && 0</code>	0
logické a OR b	<code>a b</code>	<code>1 0</code>	1

Funkcie v C++e

existujú aj matematické funkcie - umiestnené v matematickej knižnici math.h

<i>abs</i>	absolútna hodnota	
<i>labs</i>	absolútna hodnota typu long	
<i>fabs</i>	absolútna hodnota typu float	
<i>div</i>	vráti výsledok spolu so zvyškom delenia	
<i>ldiv</i>	vráti výsledok spolu so zvyškom delenia typu long	
<i>sqrt</i>	druhá odmocnina	
<i>pow</i>	druhá mocnina	
<i>log</i>	prirodzený logaritmus	
<i>log10</i>	logaritmus so základom 10	
<i>sin</i>	sínus	Prirad'ovacie:
<i>cos</i>	kosínus	<i>i += j; (i = i + j)</i>
<i>tan</i>	tangens	<i>i -= j; (i = i - j)</i>
<i>ceil</i>	zaokrúhli nahor	<i>i *= j; (i = i * j)</i>
<i>floor</i>	zaokrúhli nadol	<i>i /= j; (i = i / j)</i>
		<i>i %= j; (i = i % j)</i>
<i>rand()</i>	vylosuje náhodné číslo medzi 0 a 1	
<i>rand() %32</i>	vylosuje náhodné číslo medzi 0 a 32	

Zaokruhlenie

```
double cislo1;  
cin >> cislo1;  
int zaokrouhlenecislo = cislo1 + 0.5;
```

Delenie a zvyšky

```
x = 22 div 3;    premenná x nadobudne hodnotu 7 (22/3=7,...)  
y = 22 % 3;     premenná y nadobudne hodnotu 1 (zvyšok po delení 22/3 je 1)
```

!!! Na typ premennej (int) 9 / 2 = 4 (ako vidíte, nie je to presné)
(float) 9 / 2 = 4.500000 (6 desatinných miest)

Príklad 11

Príklad 12

Príklad 13

Zaokrúhlenie

```
floor(3,99);    vráti len celočíselnú časť =3, vlastne odreže desatinné miesta, výsledok je integer  
ceil(3,99);     je 4
```

Mocniny

```
pow(4);         vráti druhú mocninu 4 = 16  
sqrt(4);       vráti druhú odmocninu 4 = 2
```

Príklad 14

Vytvorenie vlastnej funkcie

V programe rozlišujeme dve miesta:

Miesto, kde funkciu definujeme.

Miesto, kde funkciu použijeme - voláme ... vidíme, že funkciu voláme na troch miestach.

Funkciu musíme definovať skôr, ako ju použijeme.

Zadefinovanie funkcie spočíva v napísaní hlavičky funkcie a naprogramovaní jej tela:

hlavička funkcie:

hlavička funkcie začína vyhradeným slovom napr. float - tým sme povedali, že výsledkom funkcie bude desatinné čís

ďalej nasleduje meno funkcie je f,

za menom funkcie nasledujú obyčajné zátvorky, v ktorých sme uviedli typ a meno parametra,

telo funkcie:

telo funkcie obsahuje príkazy v zložených zátvorkách { }, ktoré popisujú, ako funkcia počíta, ako sa vykonáva,

výsledkom funkcie bude hodnota výrazu za príkazom return.

```
int pocitaj_objem(int sirka, int vyska, int hlbka)
{
    int objem;
    objem=sirka*vyska*hloubka;
    return objem;
}
```

Parametry musí byť ve stejném pořadí a stejného typu jako v deklaraci.

Volanie funkcie

```
int a=2,b=3,c=4;
cout << pocitaj_objem(a,b,c);
```

Vo funkcii môžeme použiť inú funkciu.

Môžu existovať aj viac funkcií s rovnakým názvom, každá musí mať iný počet parametrov.

Grafické a zvukové príkazy v C++e

Ak chceme #include <graphics.h> treba Alt-P, Parametre a do Linker dajte:

```
=-lbg  
=-lgdi32  
=-lcomdlg32  
=-luuid  
=-loleaut32  
=-lole32
```

Projekt vyzerá takto

```
#include <cstdlib>  
#include <iostream>  
#include <graphics.h>  
#include <math.h>  
#include <conio.h>
```

```
int main( )  
{  
    initwindow(600, 400, "First Sample");  
    srand(time(NULL));  
    ....  
}
```

Kresliace funkcie:

<code>setbkcolor(RED);</code>	nastaví pozadie na červeno
<code>setcolor(RED);</code>	nastaví pero na červenú
<code>line(100, 150, 40,220);</code>	nakreslí čiaru z bodu (100,150) do bodu (40,220)
<code>circle(100, 100, 33);</code>	nakreslí kružnicu so stredom (100,100) a polomerom 33
<code>setfillstyle(SOLID_FILL, BLUE);</code>	nastaví výplň na modrú
<code>fillellipse(rand()%100,100,30,20);</code>	nakreslí elipsu so stredom 100, 100
<code>rectangle(100, 150, 40,220);</code>	nakreslí obdĺžnik (100,150) do bodu (40,220)

Iné

<code>delay(100);</code>	počká 100 ms
<code>getch ();</code>	program čaká na stlačenie klávesy